

4. Бражникова Л.Н. Стратегическое управление финансовой деятельностью предприятий ЖКХ : монография; НАН Украины. Ин-т экономики пром-сти. Донецк : ЮгоВосток, 2010. 499 с.

Мороз Тетяна Олегівна

*Консультант відділу з організаційного забезпечення діяльності
Волинської обласної ради*

ПРАКТИКА ФІНАНСУВАННЯ ВИДАТКІВ МІСЦЕВИХ БЮДЖЕТІВ НА СОЦІАЛЬНО-КУЛЬТУРНІ ЦІЛІ В УКРАЇНІ

Разом із здобуттям незалежності перед Україною постало важливе завдання – створення власної фінансової і бюджетної систем, а в даний час – їх подальше вдосконалення. Вирішення цього завдання вимагає переосмислення бюджету взагалі і місцевих бюджетів зокрема, визначення їх місця і ролі в економічній системі держави, теоретичного обґрунтування процесів формування доходної бази і напрямів витрачання бюджетних коштів, сутності місцевого оподаткування і його ролі в доходах місцевих бюджетів, створення ефективної системи міжбюджетних відносин [1, с.25-26].

Важлива роль відводиться місцевим бюджетам і у соціально-культурному розвитку території, адже саме з місцевих бюджетів здійснюється фінансування закладів освіти, культури, охорони здоров'я населення, засобів масової інформації; також фінансуються різноманітні молодіжні програми, видатки на упорядкування населених пунктів. Саме з місцевих бюджетів здійснюються видатки на соціальний захист і соціальне забезпечення населення [5, с.25-26].

Фінансування соціально-культурної сфери здійснюється з усіх рівнів бюджету. З місцевих бюджетів здійснюють видатки соціально-культурного призначення на освіту, охорону здоров'я, соціальний захист та соціальне забезпечення, культуру і мистецтво, фізичну культуру та спорт. Одночасно із

делегуванням видаткових повноважень у зазначених сферах держава передає на місцевий рівень фінансові ресурси в обсягах, необхідних для їх реалізації. Такі видатки, відповідно до Бюджетного кодексу України, відносяться до видатків, які враховуються при визначенні обсягу міжбюджетних трансфертів.

Роль видатків місцевих бюджетів на соціально-культурну сферу значною мірою визначається величинами валового внутрішнього продукту та зведеного бюджету України, що перерозподіляються через них [6, с.101].

На сьогодні є характерним для розвитку соціально-культурної сфери останніх років є гострий дефіцит бюджетного фінансування при низькій вартості робочої сили, недостатньому рівні оплати праці, що є однією з причин зниження тривалості життя населення, якості середньої і вищої освіти, втрачання культурної спадщини, відтоку інтелектуального потенціалу країни тощо. З огляду на зазначене, існує необхідність поліпшення системи забезпечення соціально-культурного розвитку країни та територій з метою підвищення ефективності, прозорості та повноти надання суспільних послуг [2, с.54].

Питання удосконалення процедур формування та виконання місцевих бюджетів за видатками, а також розподілу обсягу міжбюджетних трансфертів в частині методики розрахунку видатків в розрізі галузей бюджетної сфери, є наразі досить актуальним. Важливість зазначеного підтверджує необхідність визначення взаємозв'язку обсягів проведених видатків та результатів використання бюджетних коштів, затвердження соціальних стандартів та нормативів надання суспільних послуг. Необхідним є також запровадження методики формування бюджетних показників на середньострокову перспективу та програмно-цільового методу бюджетування на місцевому рівні, що сприятиме прогнозованості бюджетної політики та підвищенню ефективності використання фінансових ресурсів [3, с.4-5].

Підсумовуючи розкриття сутнісних питань, можемо констатувати, що видатки місцевих бюджетів соціального призначення є багатоаспектним, складним економічним явищем. Будучи засобом реалізації соціальної функції

держави та, водночас, інструментом вияву функцій суспільних фінансів, вони розкривають свою складну економічну природу. Вагома економічна й суспільна значимість питань, пов'язаних із здійсненням видатків соціального призначення з місцевих бюджетів, різноманітність підходів до розуміння їх змісту, структури та призначення вимагає активних наукових досліджень з цієї проблематики з метою формування теоретичного базису для підвищення ефективності використання обмежених державних коштів та рівня задоволення суспільних потреб [4, с.58].

Список використаних джерел:

1. Роменська К.М., Бюджетний процес на місцевому рівні та його вдосконалення. *Фінансовий простір*. 2017. 155 с.
2. Бідак В. Гуманістична складова соціальної політики в економічних трансформаціях. *Україна: аспекти праці*. 2001. 5 с.
3. Пищуліна О. Щодо зміни підходів до формування соціальних стандартів в Україні. Національний інститут стратегічних досліджень URL: <http://www.niss.gov.ua/Monitor/ Desember/13.htm>.
4. Булавинець В. М. Місцеві бюджети як джерело фінансування людського розвитку. *Світ фінансів*. 2008. 166-174 с.
5. Булавинець В. М. Актуальні проблеми теорії і практики соціального захисту населення. *Світ фінансів*. 2009. 122-127. с.
6. Андрієнко О. М. Кошторисне фінансування закладів охорони здоров'я. Ірпінь: НУ ДПС України, 2009. с.576-579.